

บทความพิเศษของ อ.เชียวชาญ รัตนามัทธนะ

ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก (พ.ศ.2531-2550) ของสมาคมบริหารงานจัดซื้อและซัพพลายเชนแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ 010 เมษายน 2551

สอบถามปรึกษาหารือได้ที่ ☎ 08 1628 7855 ✉ cheocharn@hotmail.com 📞 cheocharn 📱 cheocharn

เศรษฐกิจขาลง – ภัยคุกคามหรือโอกาสกันแน่?

Economic Downturn – Threat or Opportunity ?

เศรษฐกิจไม่ค่อยดีช่วงนี้ลุกลามไปทั่วโลก ปัญหาเกิดขึ้นที่หนึ่งก็จะไม่หยุดอยู่เฉพาะตรงนั้น แต่จะลุกลามไปทั่วโลกอันเป็นผลมาจากความเป็นโลกาภิวัตน์ เมื่อสิบปีที่แล้วมีปัญหาเศรษฐกิจเกิดขึ้นในประเทศไทยที่เรียกกันว่าพิษต้มยำกุ้ง (Tom Yum Kung Crisis) ประเทศอื่นก็เดือดร้อนด้วยเพราะต้องมีการติดต่อค้าขายกับเรา ปีนี้เกิดปัญหาซัพไพล์มในสหรัฐอเมริกาซึ่งเขาเรียกกันว่า Hamburger Crisis ก็ทำให้ประเทศอื่นทั่วโลกเกร็งกันไปหมด เพราะเศรษฐกิจของสหรัฐใหญ่มาก ใครๆ ก็ค้าขายกับเขา ถ้าเขาแยประเทศอื่นทั่วโลกก็ต้องระวังตัวไว้ให้ดี น่าสังเกตว่าเขาเอาอาหารประจำชาติมาตั้งเป็นชื่อวิกฤตการณ์ นี่ถ้าเกิดปัญหาที่เกาหลีก็คงเรียกว่า Kimchi Crisis, ถ้าเกิดที่จีนก็คงเรียกว่า Dimsum Crisis, ถ้าเกิดที่เวียดนามก็ต้องเรียกว่า Pho Crisis, และถ้าเกิดที่อิตาลีก็คงเรียกว่า Spaghetti Crisis, หรืออาจจะเรียกว่า Pizza Crisis ก็ไม่รู้เหมือนกัน

นักจัดซื้อควรติดตามข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากโทรทัศน์วิทยุ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้รู้ว่าธุรกิจของประเทศไทยเราและบริษัทของเราได้รับผลกระทบอย่างไรหรือไม่ นักจัดซื้อที่มีเพียงเป็นเพียงจักรกรรมดาชั้นหนึ่ง แต่เป็นชั้นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจฝ่ามรสุมไปได้โดยเจ็บตัวน้อยที่สุด วารสาร Supply Management ของสถาบัน CIPS แห่งประเทศอังกฤษฉบับปลายเดือนมกราคม 2551 ได้ทำโพลล์ถามนักจัดซื้อ 100 คนว่า ช่วงเศรษฐกิจขาลงแบบนี้ฝ่ายจัดซื้อรู้สึกอย่างไร ที่ตอบว่าเป็นภัยคุกคามมีอยู่ 29% แต่อีก 71% กลับตอบว่าเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้ลุกขึ้นแสดงตัวให้ทุกคนได้เห็นว่ายฝ่ายจัดซื้อ มีคุณค่าต่อบริษัทมากเพียงใด

คุณ Marianna Zangrillo รองประธานบริษัท Kemira ผู้ผลิตเคมีภัณฑ์อุตสาหกรรมและเคมีเกษตรของฟินแลนด์ ให้สัมภาษณ์ว่า ช่วงที่เศรษฐกิจมีปัญหา นั้น จะกดดันให้บริษัททั้งหลายหันมาสนใจงานของฝ่ายจัดซื้อจัดหามากกว่าแต่ก่อน และเป็นโอกาสอันดีที่จะเน้นเรื่อง Spend Management ให้มากขึ้น

แต่นักจัดซื้อบางคนหันไปบีบให้ซัพพลายเออร์แข่งขันตัดราคากันเอง คุณ Paul Hooft ผู้จัดการพัสดุและบริหารโครงการของ CB&I บริษัทวิศวกรรมและการก่อสร้างระดับโลกให้ความเห็นว่า ในช่วงเศรษฐกิจขาลงนั้น บรรดาซัพพลายเออร์ต่างแข่งขันกันเองอย่างหนักหน่วงเอาเป็นเอาตายเพื่อความอยู่รอด และพวกเขามักจะตั้งใจทำงานให้ดีกว่ายามที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู ดังนั้น เป็นโอกาสที่นักจัดซื้อควรให้ความสนใจเรื่องการลดราคา แทนที่จะไปหวังเรื่องผลงานของซัพพลายเออร์

คุณ Gary Moore ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้ออภยภัณฑ์ของ Bournemouth Borough Council ของอังกฤษกล่าวว่า ฝ่ายจัดซื้อที่มีธรรมชาติที่จะหาทางลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว ยิ่งในยามเศรษฐกิจไม่ดีก็ยิ่งเป็นความท้าทายทั้งของหน่วยงานเอกชนและของรัฐ ที่จะต้องให้ความสนใจเรื่องต้นทุนและค่าใช้จ่ายหนักเข้าไปอีก และเป็นโอกาสดีที่ฝ่ายจัดซื้อจะพิจารณาถึงความเหมาะสมของบรรดาคู่ค้าในซัพพลายเชน เขามั่นใจว่าในยามลำบากเช่นนี้ ผลงานของฝ่ายจัดซื้อจะเป็นที่ปรากฏต่อสายตาของทุกคนได้ชัดเจนมาก

อย่างไรก็ตาม ควรระมัดระวังปัญหาจากซัพพลายเออร์ด้วย คุณ Liam Gormley ฝ่ายจัดซื้อของ Newcastle City Council ของอังกฤษเตือนเอาไว้ว่า ในยามเศรษฐกิจขาลงที่แข่งขันและดิ้นรนกันอย่างหนักหน่วงนั้น ซัพพลายเออร์รายเล็กอาจปิดกิจการไปเลย หรืออาจจะถูกกลืนโดยซัพพลายเออร์รายใหญ่ ส่งผลให้เหลือซัพพลายเออร์ในวงการณ์น้อยลง ซึ่งนักจัดซื้อจำนวนมากถือเป็นภัยคุกคามอันใหญ่หลวงต่อการทำงาน

คุณ Nigel Stewart ผู้อำนวยการฝ่ายจัดซื้อจัดหาของ Focus DIY ซึ่งเป็นห้างขายอุปกรณ์ทำสวนชั้นนำของอังกฤษแบบ Do-it-yourself เตือนนักจัดซื้อให้ระวังตนเองว่าอาจจะตกงานได้ อย่าประมาทว่าตนเองอยู่ในทีมจัดซื้อที่มีผลงานดีมาก ในยามเศรษฐกิจขาลงนั้นใครๆ ก็ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายกันตัวโง่ อาจจะลดคนในฝ่ายจัดซื้อเอาบ้างก็ได้

ช่วงเป็นการเหมาะสมเหม็งดีแท้ที่ผมได้รับเชิญให้ไปบรรยายเรื่อง "สิ่งที่นักจัดซื้อไทยควรทำในปี พ.ศ.2551" ที่งาน Thailand Industrial Fair 2008 ที่ไบเทค บางนา เมื่อวันที่ 28 และ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ที่ผ่านมา ตลอดระยะเวลาชั่วโมงครึ่งที่ผมบรรยายก็ได้นำเอาข้อคิดที่ได้มาจากอังกฤษผสมผสานกับปัญหาต่างๆ ในเมืองไทยเล่าให้ผู้ฟังได้นำไปคิดและเลือกเอาไปใช้

ฉบับที่แล้วผมเขียนเกี่ยวกับค่าย่อในวงการจัดซื้อและซัพพลาย รวมถึงยกตัวอย่างค่าย่อในราชการไทยด้วยคือ ป.ป.ป.เพื่อนผมเขาทำงานที่ ป.ป.ช. ได้กรุณาให้ข้อมูลเพิ่มเติมมาอีกซึ่งเป็นประโยชน์มาก เขาอธิบายให้ฟังว่า ป.ป.ป. หมายถึงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2515 แต่ต่อมาในปี 2542 ได้กลายมาเป็น ป.ป.ช. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่วนในปี พ.ศ.2551 มีหน่วยงานตั้งเพิ่มใหม่อีกหนึ่งชุดเรียกว่า ป.ป.ท. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ขอบคุณมากครับสำหรับข้อมูลที่ให้มานี้ ประเทศไทยคงจะใสสะอาดหมดจดเสียที สาธุ